

საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND NATURAL RESOURCES OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გულუას ქ. 6ა, ტელ: 72-72-00, 72-72-20 ფაქსი: 72-72-37,

ეკოლოგიური ექსპერტიზის
დასკვნა პროექტზე

№ 01

„08“ „იანვარი“ 2009წ.

I. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება—მარაბდა-ახალქალაქის რკინიგზის რეაბილიტაციის, რეკონსტრუქციისა და მშენებლობის II ეტაპი. უბანი „ მარაბდა-თეთრიწყარო“
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი — შპს „მარაბდა-კარწახის რკინიგზა“ თბილისი, დავით აღმაშენებლის გამზ. № 150
3. განხორციელების ადგილი — მარნეულისა და თეთრიწყაროს რაიონები
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი — 09.12.08.
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ— სამეცნიერო-კვლევითი და საპროექტო ინსტიტუტი „თბილწყალგეო“. თბილისი, ჭავჭავაძის გამზ. № 17ა

პროექტის თანახმად რკინიგზის საექსპლუატაციო მომსახურებისთვის საჭირო ობიექტები (საერთო საცხოვრებელი, სიგნალიზაციის, კავშირგაბმულობის და ელექტრომომარაგების ადმინისტრაციული შენობები, ავტოფარეხი, საქვაბე და ავტოგასამართი სადგური); განთავსდება ~ 25 ჰა ფართობზე, სადგურ თეთრიწყაროს მიმდებარე ტერიტორიაზე.

პროექტი ითვალისწინებს დაზიანებული კონუსების, მილების, ხიდის ბურჯების და მალეების, აგრეთვე სხვა მცირე საინჟინრო ნაგებობების აღდგენა-რეკონსტრუქციას. მატარებლებისა და ავტოტრანსპორტის მოძრაობის უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით სადგურ წინწყარომდე ჰკ 175-ზე გადასავალის ნაცვლად ეწყობა 160 მ. სიგრძის გზაგამტარი.

სადრენაჟო გრუნტის ტრანსპორტირება გათვალისწინებულია სპეციალიზირებული რკინიგზის ტრანსპორტით-დუმკარებით, ხოლო ღორღისა და ქვიშა-ხრეშოვანი ბალასტის შემოზიდვა - ჰოპერ-ღოზატორებით. ბალასტის (გრუნტის) გატანა გათვალისწინებულია ავტოთვიმცლელებით 3 კმ-ის მანძილზე.

სამშენებლო ტექნიკისა და ავტოტრანსპორტის ბაზირებისათვის მოედნები განლაგდება თეთრიწყაროსა და ცხრაძმის სადგურებთან. I უბნის სარეაბილიტაციო, სარეკონსტრუქციო, სამშენებლო სამუშაოებისათვის სულ გათვალისწინებულია 67 ერთეული სამშენებლო მანქანებისა და 85 სატრანსპორტო საშუალების გამოყენება, რომელთა უმრავლესობა მუშაობს დიზელის საწვავზე.

გზმ ანგარიშის თანახმად სარკინიგზო მაგისტრალის განთავსების დერეფანი სეისმური დარაიონების მიხედვით (მსკ-64 სკალის შესაბამისად) მიეკუთვნება 8 ბალიან ზონას.

გზმ ანგარიშში განხილულია რკინიგზის ტრასის მიმდებარე ტერიტორიების გარემოს არსებული ფონური მდგომარეობა, იდენტიფიცირებულია გარემოზე შესაძლო ზეგავლენის წყაროები, სახეები და ობიექტები, განსაზღვრულია მათი ზემოქმედების მასშტაბები და გავრცელების არეალი.

რკინიგზის 5 კმ-იან კორიდორში შესწავლილია ფლორისა და ფაუნის არსებული მდგომარეობა. განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილებულია ტყეებზე, როგორც მაღალი კონსერვაციის ღირებულების მქონე ეკოსისტემებზე და გამოყოფილია სენსიტიური ადგილები.

მიუხედავად იმისა, რომ რკინიგზის 5კმ-იანი მონაკვეთის დიდი ნაწილი გადის ტრანსფორმირებულ ლანდშაფტებზე, რამაც გამოიწვია ფაუნისტური კომპლექსების მნიშვნელოვანი დეგრადირება, სარეკონსტრუქციო სამუშაოებისა და რკინიგზის ექსპლუატაციის პერიოდისთვის განსაზღვრულია ფაუნისტურ კომპლექსებზე პოტენციური ზეგავლენის ადგილები. დადგენილია სენსიტიური ჰაბიტატები, საერთაშორისო კონვენციებით დაცული სახეობები და განსაზღვრულია მოსალოდნელი საფრთხეები, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს მათი განადგურება რკინიგზის რეკონსტრუქციისა და ექსპლუატაციის პერიოდში.

გზმ ანგარიშში განსაზღვრულია გარემოზე ზემოქმედების ძირითადი წყაროები, დადგენილია ხმაურის დონეები და განსაზღვრულია გარემოს დამაბინძურებელ ნივთიერებათა კონცენტრაციები რკინიგზის სარეაბილიტაციო, სარეკონსტრუქციო და

სამშენებლო სამუშაოებისა მიმდინარეობისა და ექსპლუატაციის პერიოდისათვის. ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებისაგან დაცვის მიზნით დაბუშავებული და სამინისტროს შესაბამის სამსახურთან შეთანხმებულია ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა დაბინძურების სტაციონალური წყაროების ინვენტარიზაციის ტექნიკური ანგარიში და ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმატივების პროექტი.

გზმ ანგარიშში განხილულია შესაძლო ავარიული სიტუაციები და მოსალოდნელი შედეგები, მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პერიოდში გარემოზე ნეგატიური ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის მიმდინარეობის პროცესში გაირკვა, რომ გზმ ანგარიშში არ არის განხილული წინწყარო-თეთრიწყაროს გადასარბენის მე-19 კმ-ზე რკინიგზის ძველი ტრასის გაუქმების მიზეზები და ახალი ასაქცევის მოწყობის აუცილებლობა. არ არის მოცემული ახალი ასაქცევი მონაკვეთის (5,5 კმ) გეომორფოლოგიური, გეოლოგიური, ტექტონიკური და ჰიდროგეოლოგიური დახასიათება, არ არის აღწერილი ამ ასაქცევზე რისკის შემცველი ფაქტორები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები.

ამასთან წარმოდგენილი ნახაზებიდან ირკვევა, რომ ასაქცევ მონაკვეთზე გათვალისწინებული არაერთი სხვადასხვა დიამეტრის მილხიდის მოწყობა რკინიგზის ახალი ვაკისის ქვეშ, რომელთაგან რამოდენიმე შეიძლება მიმართული იყოს ტრასის ქვევით მდებარე დასახლებებისაკენ. გზმ ანგარიშში არ არის განხილული ამ შემთხვევაში რისკების წარმოქმნის შესაძლებლობა და შესაბამისი პრევენციული ღონისძიებები.

გაურკვეველია რა წყალშემკრებ ფართობზეა გაანგარიშებული თითოეული მილხიდი, რა მოცულობის ხარჯის გატარება შეუძლია თითოეულ მათგანს, რა სახის რისკების შემცველია და რა ტიპის შემარბილებელი ღონისძიებებია გათვალისწინებული. არ არის ინფორმაცია რკინიგზის ქვედა მხარეს შეყურსული ნაკადის ზემოქმედების შედეგად შესაძლო ჩახრამვებისა და მშრალი ხეების წარმოქმნის თაობაზე.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის მიმდინარეობის პროცესში დამოუკიდებელი ექსპერტების მიერ გამოთქმული შენიშვნები საფუძვლად უდევს წინამდებარე დასკვნის III თავით გათვალისწინებულ პირობებს.

III. პირობები

1. შპს შპს „მარაბდა-კარწახის რკინიგზა“-ს ხელმძღვანელობა ვალდებულია საქმიანობა განახორციელოს გზმ ანგარიშით განსაზღვრული პირობების შესაბამისად.
2. იქედან გამომდინარე, რომ წარმოდგენილ ანგარიშში განხილული არ არის წინწყარო-თეთრიწყაროს გადასარბენის მე-19 კმ-ზე გათვალისწინებული რკინიგზის ახალი ასაქცევი მონაკვეთის არსებული მდგომარეობა, არ არის განხილული რკინიგზის ვაკისის ქვეშ მოსაწყობი მილხიდების ჰიდროლოგიური და ჰიდროტექნიკური მახასითებლები, აგრეთვე მათი ფუნქციონირების შედეგად მოსალოდნელი რისკების წარმოქმნის შესაძლებლობა და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებანი, „მარაბდა-თეთრიწყაროს უბანზე სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე ახალი ასაქცევი გზის მშენებლობის პროექტი წარმოდგენილი იქნეს საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს გარემოს ეროვნულ სააგენტოში განსახილველად;
3. შპს „მარაბდა-კარწახის რკინიგზის“ ხელმძღვანელობამ უზრუნველყოს:
 - წინწყარო-თეთრიწყაროს გადასარბენის მე-19 კმ-ზე რკინიგზის ძველი ტრასის სრული დემონტაჟი, ტერიტორიის რეკულტივაცია და პირვანდელ მდგომარეობაში მოყვანა;
 - გარემოსდაცვითი მენეჯმენტის გეგმის დამუშავება და საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროსთან შეთანხმება სამშენებლო-სარეკონსტრუქციო სამუშაოებისა და ექსპლუატაციის პერიოდისათვის;
4. რკინიგზის მშენებლობა-რეკონსტრუქციის პერიოდში ჩამდინარე წყლებითა და ატმოსფერული ნალექების შედეგად გარემოს შეწონილი ნაწილაკებით დაბინძურების მაღალი მაჩვენებლიდან (21244მგ/წმ) გამომდინარე, იქთიოფაუნისა და მათი მიგრაციის გზების შეწონილი ნაწილაკებით დაბინძურებისაგან დაცვის მიზნით რკინიგზის მშენებლობა-რეკონსტრუქციის პერიოდში ჩადაბლებულ ადგილებში და მშრალ ღარტაფებში მოეწყოს ზღუდარები თივიანი ტომრების გამოყენებით, რაც ნალექების მოსვლის პერიოდში უზრუნველყოფს შეწონილი ნაწილაკების კონცენტრაციის შემცირებას ხევებსა და მდინარეებში;
5. სარეაბილიტაციო სარეკონსტრუქციო და სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე განისაზღვროს მდ. გეთის წყლის ქიმიური შემადგენლობა მდ.გეთის გადაკვეთაზე არსებული ხიდის ბეტონის ბურჯებისა და გვერდითი საყრდენების აღდგენისას წყალში გახსნილი ქიმიური ინგრედიენტების შესაძლო უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილების მიზნით;
6. განისაზღვროს მდ.გეთის წყალში მოხვედრილი დამაბინძურებელი ნივთიერებების კონცენტრაცია რკინიგზის ექსპლუატაციის პერიოდში;
7. რკინიგზის I უბანზე სამშენებლო-სარეკონსტრუქციო სამუშაოების დაწყებამდე, დამუშავდეს და საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროსთან შეთანხმდეს რკინიგზის ვაკისზე მოსაწყობი ცხოველთა

ხელოვნური გადასასვლელების საპროექტო დოკუმენტაცია, მათი მიგრაციის შესწავლილი გზების გათვალისწინებით;

8. რკინიგზის მაგისტრალის გასწვრივ დროებითი სამშენებლო ბაზები მოეწყოს გარემოსდაცვითი მოთხოვნების გათვალისწინებით. სამშენებლო სამუშაოების დამთავრებისა და ბაზების ლიკვიდაციის შემდეგ ბაზების ტერიტორია მოყვანილ იქნეს პირვანდელ მდგომარეობაში;
9. გზშ ანგარიშში მითითებული ბალასტის (გრუნტის) გატანის ადგილი და მისი შემდგომი გამოყენების საკითხი შეთანხმდეს თვითმმართველობის ადგილობრივ ორგანოებთან;
10. მარაბდა-ახალქალაქის რკინიგზის ექსპლუატაციაში გაშვებამდე დამუშავდეს და საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროსთან შეთანხმდეს:
 - გარემოსდაცვითი მონიტორინგის პროგრამა და მისი უტაპობრივი განხორციელების გეგმა. მარაბდა-თეთრიწყაროს სარკინიგზო მონაკვეთის ექსპლუატაციაში შესვლის შემდეგ მონიტორინგის პროგრამაში გათვალისწინებული იქნეს ცხოველთა სამყაროზე ხმაურის მონიტორინგი და საჭიროების შემთხვევაში დამატებითი დამცავი ღონისძიებების შემუშავება;
 - ნარჩენების მართვის ოპტიმალური სტრატეგია, პროგრამა და გეგმა, რომელიც გაითვალისწინებს წესებს იმ ნარჩენების მართვის, ან/და განთავსების შესახებ, რომლებიც წარმოიქმნება რკინიგზის სარეაბილიტაციო-სამშენებლო სამუშაოებისა და შემდგომი ექსპლუატაციის პერიოდში;
 - ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების კონკრეტული გეგმა;

IV. დასკვნა

შპს „მარაბდა-კარწახის რკინიგზა“-ს მიერ გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მიღების მიზნით ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი „მარაბდა-ახალქალაქის რკინიგზის რეაბილიტაციის, რეკონსტრუქციის და მშენებლობის I ეტაპის „მარაბდა-თეთრიწყარო“ უბნის საპროექტო დოკუმენტაციის მიხედვით საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია წინამდებარე დასკვნის III თავში მოყვანილი პირობების გათვალისწინების შემთხვევაში.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა გაიცეს განუსაზღვრელი ვადით.

ლიცენზიებისა და ნებართვების
სამსახურის უფროსი
ნიკოლოზ ჭახნაკია
(სახელი, გვარი)
ბ.ა.

